

TTIP/TISA

EU og USA forhandler for tiden om Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP). Dette vil bli verdens største frihandels- og investeringsavtale. Norge er ikke med i TTIP-forhandlingene, men er en aktiv pådriver i prosessen.

Norge deltar derimot i forhandlingene om Trade in Services Agreement (TISA), der 50 av verdens rikeste land fremforhandler en internasjonal frihandelsavtale for tjenesteyting.

Felles for TTIP og TISA er at innholdet i forhandlingene i stor grad hemmeligholdes. Dette er et stort demokratisk problem, da deltakerne representerer velstående land og store internasjonale konserner med klare egeninteresser.

Informasjon lekket fra forhandlingene tyder på at begge avtalene vil føre til økt og irreversibel privatisering av offentlige tjenester, i tillegg til svekkelse av arbeidstakerrettigheter og -vilkår, samt forbrukerrettigheter og miljø. Det er en trussel mot fagbevegelsen, miljøet og ikke minst fellesskapets velferdsrettigheter.

TTIP-avtalen mellom USA og EU blir i liten grad fremforhandlet av folkevalgte, men derimot av internasjonale konserner. Avtalen legger opp til at multinasjonale selskaper kan saksøke stater som prøver å innføre lover og regelverk, som regulerer industri og kapital. Det aktuelle punktet i avtalen heter «investor/stat-tvisteløsningen», og gir store multinasjonale selskaper retten til å saksøke stater som innfører politikk og regelverk som «skader selskapets fremtidige profitt». En slik ordning vil kunne gå på bekostning av arbeidstakerrettigheter, miljøhensyn og forbrukerbeskyttelse. EU og USA har mer enn antydning at TTIP-avtalen skal omfatte markedsadgang for varer, tjenester og offentlige anskaffelser, og markedsadgang og beskyttelse for investeringer. Europakommisjonens egen rapport om avtalen konkluderte med at avtalen bare vil øke den årlige vekstraten i EU med 0,01 %.

TISA-forhandlingene tar sikte på å presse frem handel med tjenester gjennom konkurranseutsetting og privatisering av offentlige tjenester. Det er en avtale som vil deregulere å liberalisere regelverk rundt konkurranseutsetting, privatisering og personvern.

Gjennom World Trade Organization (WTO) er Norge allerede med i General Agreement on Trade in Services (GATS) – en eksisterende frihandelsavtale for tjenesteyting. Forskjellen er at TISA-avtalen vil åpne opp for en enda større privatisering av offentlige tjenester som attpåtil er irreversibel. Avtalen vil blant annet være til hinder dersom det offentlige skulle ønske å ta tilbake tjenester som allerede er privatisert.

Hordaland Arbeiderparti krever mer åpenhet om forhandlingene. Det må stilles strengere krav til WTO om at alle medlemsland skal ha innsikt i forhandlingene. EFTA-sekretariatet må aktivt arbeide inn mot EU-kommisjonen og EU-parlamentet for å offentliggjøre TTIP-avtalen, og for mer åpenhet.

Hordaland Arbeiderparti vil:

- arbeide for å sikre demokratisk behandling i WTO og åpenhet rundt forhandlingene
- bruke EFTA-sekretariatet aktivt for påvirkning og åpenhet rundt TTIP og TISA
- si nei til TTIP og TISA dersom forhandlingsresultatene ikke ivaretar nedfelte arbeidstakerrettigheter, miljøhensyn og forbrukerbeskyttelse
- si nei til TTIP og TISA dersom avtalene reduserer det politiske handlingsrommet
- si nei til TTIP og TISA dersom avtalene reduserer vår suverene stilling når det gjelder forvaltning av egne naturressurser